

швидкою інформаційною бізнес-економікою, враховуючи її потенційні можливості та постійне зростання ризику тощо [1, с. 148].

Не зменшуючи актуальності студентської науково-дослідної роботи, розвиток методології навчального процесу залежить від наукового пошуку вчених та практиків. Важливою складовою є визначення та пріоритетність дослідницького поля. Як правило, тематика наукових досліджень формується виходячи з профільної спеціалізації тієї чи іншої кафедри. І основні напрями наукових доробок мають внутрішньодисциплінарний характер. Спектр проблем, яким приділяється увага в працях науковців, сконцентрований в трьох напрямках: проблеми теорії обліку (як науки щодо теорії бухгалтерського обліку та теорії його організації, а також як навчальної дисципліни в аспектах викладання, набуття практичних навичок та самостійного вивчення), проблеми практики обліку (в частині методики оцінки об'єктів в інтегрованій системі обліку та практичних складових організації облікового процесу), проблеми формування звітності (щодо її структури та наповнення, узгодження даних різних видів обліку, формування звітних даних її відповідно до вимог міжнародних стандартів обліку та звітності, вплив факторів на їх достовірність тощо) [2, с. 273].

Інтеграція наукових знань торкнулась системи бухгалтерського обліку під впливом його синергетичного розвитку. Саме концентрація уваги на якості інформаційного забезпечення в першу чергу бізнес-процесів викликала потребу у проведенні міждисциплінарних досліджень в дотичних до обліку та економіки галузях – природничих, історичних, технічних, соціальних, правових та інших. Процес реформування системи обліку визначив основні наукові концепції його подальшого розвитку, серед яких концепції стратегічного (прогнозного), соціального (екологічного), креативного, актуарного, динамічного обліку, а також концепції інтегрованої та електронної системи обліку [3, с. 75-76]. Виокремлені концепції визначають пріоритетну тематику сучасних досліджень з огляду на існуючий науковий і практичний досвід як вітчизняних вчених, так і їх закордонних колег.

Доцільність міждисциплінарного підходу наукової діяльності дозволяє використовувати ширший потенціал методологічного апарату для дослідження складних систем, яким є і бухгалтерський облік як об'єкт досліджень. В цьому випадку проблематика розглядається в синтезі поглядів різних концепцій, методів, підходів, притаманних іншим наукам.

Безумовно, міждисциплінарні наукові праці доцільні при подальшому використанні їх результатів в навчальному процесі та практичній діяльності інституцій різних рівнів. При цьому не зменшується вагомість інших складових освітнього процесу – наповнення відповідними дисциплінами навчальних планів, використання сучасних методик викладання, відповідним наповненням практичної підготовки та самостійної роботи. Науково-дослідна компонента при цьому дає підґрунтя для формування критичного мислення та подальшого саморозвитку студента – майбутнього фахівця.

Перелік посилань:

1. Саюн А. О. Проблеми підготовки фахівців з обліку, аналізу та аудиту [Електронний ресурс] / А. О. Саюн // *Фінансовий простір*. – 2013. – №1 (9). – С. 147-150. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2015_2_11.
2. Корягін М. В. *Основи наукових досліджень : [навч. посіб.]* / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – К. : Алерта, 2014. – 622 с.
3. Кузнецова С. А. *Перспектива бухгалтерського обліку: стратегічність, електронна комерція та соціальна спрямованість* [Електронний ресурс] / С. А. Кузнецова // *Європейський вектор економічного розвитку*. – 2014. – № 1 (16). – С. 73-83. – Режим доступу : <http://duan.edu.ua/uploads/vidavnistvo14/evrvек11614/7257.pdf>.

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО НАСКРІЗНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ АГРОЕКОНОМІСТІВ

*А.В. Кучер, канд. пед. наук, чл.-кор. АЕНУ
ННЦ «Інститут аграрної економіки», м. Київ*

Актуальність, доцільність і значущість проблеми вдосконалення системи організації навчання студентів агроекономічного профілю зумовлюється надзвичайно важливими завданнями, що стоять перед Україною, щодо приведення системи освіти у відповідність із сучасними вимогами, що спричинені цивілізаційними трансформаціями. Реалізація поставлених завдань потребує пошуку нових більш ефективних шляхів і принципів організації навчального процесу, які б забезпечували якісну підготовку фахівців агроекономічного профілю, одним із яких, на нашу думку, слід вважати впровадження принципу наскрізності у навчальний процес. Цілком очевидно, що дослідження з порушеної проблеми мають важливе як наукове, так і практичне значення, що полягає в можливості вдосконалення системи організації навчального процесу шляхом використання за-

пропонованих схем наскрізності під час викладання циклу професійно-орієнтованих дисциплін для майбутніх фахівців агроекономічного профілю.

Спираючись на розробки вчених (І. М. Бендера [1], В. І. Дуганець [2]), ми з урахуванням результатів попередніх наших досліджень [3] обґрунтували концепцію наскрізної системи професійної підготовки майбутніх фахівців агроекономічного профілю, в основу якої покладено ідею наскрізності, згідно з якою маломісткі й (або) середньомісткі індивідуальні роботи входять тематично у випускні кваліфікаційні роботи – дипломні роботи (проекти). В основу концепції організації наскрізної професійної підготовки студентів агроекономічного профілю прийнято такі принципи:

1) охоплення наскрізністю фахових дисциплін, у процесі вивчення яких відбувається формування професійної компетентності;

2) комплекс індивідуальних завдань є наскрізним творчим за характером завданням, інтегрованим в економічну систему агропідприємства;

3) максимальна індивідуалізація та контроль самостійності виконання індивідуальних завдань;

4) формування тематики й змісту курсових робіт (проектів) з професійно-орієнтованих дисциплін за логічною послідовністю й у тісному взаємозв'язку з тематикою магістерської дипломної роботи (проекту);

5) максимальне залучення студентів до науково-дослідної роботи, яка має органічно вписуватися в тематику дипломної роботи (проекту), а остання, у свою чергу, – в комплексну наукову тему відповідних кафедр;

6) максимальне включення елементів науково-дослідних робіт для виконання курсових робіт з дослідницькими підрозділами або й повністю науково-дослідного характеру;

7) обов'язкове включення до практичної підготовки студентів (виробнича й переддипломна практика) завдань, спрямованих на поглиблене вивчення виробничих процесів і збирання відповідної економічної інформації, пов'язаної з тематикою дипломної роботи (проекту);

8) використання комп'ютерних технологій і on-line інтерактивного навчання.

Головною метою та призначенням пропонованої концепції є формування компетентних конкурентоспроможних на ринку праці фахівців агроекономічного профілю на основі підвищення ефективності організації навчального процесу в закладах вищої освіти. Під час обґрунтування вказаної концепції ми враховували необхідність виходити із цілісної парадигми організації наскрізної професійної підготовки майбутніх фахівців, тому з позицій системного підходу вона є штучною (за походженням), соціальною (за субстанціональною ознакою), абстрактною (за змістом), складною (за складністю), відкритою (за характером взаємодії із зовнішнім середовищем), динамічною (за мінливістю) системою, що представляє собою цілісність взаємопов'язаних між собою компонентів, яка спрямована на формування та розвиток професійної компетентності студентів агроекономічного профілю.

Таким чином, сутність наскрізності полягає у виконанні максимальної кількості робіт за тематикою майбутньої дипломної роботи (проекту), розроблення якої є завершальним етапом формування професійної компетентності фахівця в рамках університетської освіти. За такої системи організації навчального процесу робота студента матиме реальний цілеспрямований характер, побудований на темі дипломної роботи (проекту), яка, як правило, погоджена з виробництвом (виконується на запит конкретного агропромислового формування) і відповідає науково-дослідній тематиці кафедри, за якою закріплений дипломник. Вважаємо, що наскрізна підготовка фахівців агроекономічного профілю має розпочинатися з того часу, коли студенти починають вивчати цикл професійно-орієнтованих дисциплін. Це зазвичай другий або третій курс навчання в університеті. Саме в цей період потрібно визначитися із тематикою майбутніх дипломних робіт (проектів) і науковими керівниками студентів. Такий підхід забезпечить органічний взаємозв'язок тематики курсових робіт (проектів) із дипломною тематикою та дозволить визначити ті аспекти, на які слід звернути особливу увагу під час проходження виробничої практики на агропідприємствах.

Перелік посилань:

1. Бендера І. М. *Теорія і методика організації самостійної роботи майбутніх фахівців з механізації сільського господарства у вищих навчальних закладах* : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / І. М. Бендера. – К., 2009. – 38 с.

2. Дуганець В. І. *Програмування наскрізної практичної підготовки молодших спеціалістів зі спеціальності «Механізації сільського господарства»* / В. І. Дуганець // *Вища школа*. – 2010. – № 3-4. – С. 59-67.

3. Кучер А. В. *Дидактические основы формирования профессиональной компетентности экономиста в условиях кредитно-трансферной системы организации учебного процесса* / А. В. Кучер // *Бюл. науч. работ. Вып. 36*. – Изд-во БелГСХА. – 2013. – С. 270-275.